

ПРОГРЕС ТА РЕГРЕС У СУСПІЛЬСТВІ

Тутевич Я.С., гр. Б-10

Науковий керівник – канд. філос. наук, проф. О.Є. Попов
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Сваволя й ілюзії уражають дедалі більше людей і виявляються в усіх сферах нашого життя у таких поширених нині явищах, як аморальність, злочинність, екстремізм, містицизм, волюнтаризм, утопізм, тощо. Людям стає дедалі важче знаходити порозуміння, знижується рівень толерантності у ставленні один до одного людей, різних соціальних верств, конфесій, країн. Звідси наростання конфліктності всередині родин, суспільств, між релігійними течіями та окремими державами. Зловживання, тобто вживання для творення зла засобів, що існують для творення добра, стають нормою життя. Люди аморальні живуть у кращих умовах, з вищим рівнем добробуту, ніж люди чесні і сумлінні.

Українське суспільство тут не виняток, а, можливо, лише один із типових випадків. Усі ці та багато інших прикрих явищ є ознаками не соціального прогресу, а соціального регресу. Людство в цілому й українське суспільство зокрема має набратися сміливості визнати це.

Питання про суспільний прогрес, регрес їх сутність і роль у житті суспільства цікавило мислителів багатьох поколінь. Переважна більшість з них не могла дати наукове висвітлення цієї проблеми.

Поняття "суспільний прогрес" формувалось протягом усієї історії філософії разом з усвідомленням мінливості, динамізму, поетапності людського життя, в якому простежувалось щось закономірне і стале. Якщо йдеться про історію як ціле, то вона вбачалась, зокрема, античним мислителям, або простою послідовністю подій, які поєднувалися з украй повільними соціально-економічними змінами, або з регресивним процесом, а зміст регресу становлять процеси деградації, пониження рівня організації, втрати здатності до виконання тих чи інших необхідних функцій.

І тому те, що сьогодні діється у світі, породжує тривожне запитання: це свідчення прогресу чи регресу сучасної цивілізації? Адже найдраматичнішим є те, що з кожним днем стає дедалі важче розрізнати добро і зло, істину та її імітацію, красу і підробку, справедливість і несправедливість, правду і кривду, героїзм і злочин, підприємництво і пограбування, свободу і сваволю, дійсність й ілюзії, порядок й анархію, право і неправу, демократію і псевдодемократію, моральність й аморальність.